

Zmienione wytyczne dotyczące wyceny rezerw techniczno- ubezpieczeniowych

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

NOWA: Wytyczna nr 0 – PROPORCJONALNOŚĆ

1. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny stosować niniejsze wytyczne w sprawie wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w sposób proporcjonalny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności zakładu. Nie powinno to skutkować znacznym odchyleniem wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych od bieżącej kwoty, którą zakłady ubezpieczeń lub zakłady reasekuracji musiałyby zapłacić, gdyby dokonywały natychmiastowego przeniesienia swoich praw i zobowiązań umownych na inny zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji.

NOWA: Wytyczna nr 24a – ISTOTNOŚĆ PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ

2. Mając na uwadze wytyczne dotyczące przyjmowania założeń i oceny eksperckiej, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny przyjmować założenia i wykorzystywać oceny eksperckie, w szczególności uwzględniając istotność wpływu wykorzystywanych założeń.
3. Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji powinny oceniać istotność biorąc pod uwagę wskaźniki ilościowe i jakościowe, a także biorąc pod uwagę zdarzenia binarne, zdarzenia ekstremalne oraz zdarzenia niewystępujące w danych historycznych. Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji powinny dokonać ogólnej oceny uwzględnionych wskaźników.

NOWA: Wytyczna nr 24b – Zarządzanie procesem przyjmowania założeń

4. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zapewnić, że przyjmowanie założeń i w szczególności wykorzystanie ocen eksperckich są w zgodne z udokumentowanym procesem, który podlegał walidacji.
5. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zapewnić, że formułowane i stosowane założenia są spójne w czasie i we wszystkich obszarach działalności zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji oraz, że są odpowiednie dla ich zamierzonego zastosowania.
6. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zatwierdzać założenia na odpowiednio wysokich szczeblach odpowiadających istotności założeń; w przypadku większości istotnych założeń zarządu włącznie.

NOWA: Wytyczna nr 24c – Komunikacja i niepewność w ramach przyjmowania założeń

7. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zapewnić, aby procesy związane z przyjmowanymi założeniami, a zwłaszcza z wykorzystaniem ocen eksperckich przy ustanawianiu tych założeń, były w szczególności nakierowane na ograniczenie ryzyka wynikającego z niewłaściwego zrozumienia założeń lub niewłaściwej komunikacji w tym zakresie między wszystkimi jednostkami związanymi z tymi założeniami

8. Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji powinny ustanowić formalny i udokumentowany proces przekazywania informacji zwrotnych pomiędzy autorami a korzystającymi z istotnych ocen eksperckich i wynikających z nich założeń.
9. Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji powinny w przejrzysty sposób przedstawiać niepewność założeń oraz wynikające z niej odchylenia końcowych wyników.

NOWA: Wytyczna nr 24d – Dokumentacja procesu przyjmowania założeń

10. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny udokumentować proces przyjmowania założeń oraz w szczególności wykorzystania ocen eksperckich w taki sposób, aby proces ten był przejrzysty.
11. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny uwzględnić w dokumentacji informacje na temat sformułowanych założeń i ich istotności, zaangażowanych ekspertów, zamierzonego sposobu zastosowania oraz okresu obowiązywania założeń.
12. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny uwzględnić uzasadnienie opinii, w tym informacje stanowiące podstawę uzasadnienia, przyjmując stopień szczegółowości niezbędny do zapewnienia przejrzystości założeń i procesu ich przyjmowania oraz kryteriów decyzyjnych zastosowanych przy wyborze założeń i rezygnacji z założeń alternatywnych.
13. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny dopilnować, aby korzystający z istotnych założeń otrzymali jasne i kompleksowe pisemne informacje dotyczące tych założeń.

NOWA: Wytyczna nr 24e – Walidacja procesu przyjmowania założeń

14. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zapewnić walidację procesu wyboru założeń i wykorzystania ocen eksperckich.
15. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zapewnić, że proces i narzędzia walidacji założeń, a w szczególności korzystanie z ocen eksperckich są udokumentowane.
16. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny rejestrować zmiany istotnych założeń wynikające z nowych informacji oraz analizować i wyjaśniać te zmiany, a także rozbieżności między wartościami rzeczywistymi a przyjętymi istotnymi założeniami.
17. O ile jest to możliwe i odpowiednie, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny stosować narzędzia walidacji, takie jak testy warunków skrajnych bądź testy wrażliwości.
18. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny dokonywać przeglądu wybranych założeń, w oparciu o niezależną wewnętrzną lub zewnętrzną wiedzę ekspercką.
19. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny wykrywać przypadki wystąpienia okoliczności, w których przyjęte założenia byłyby uznane za błędne.

ZMIENIONA: Wytyczna nr 25 – MODELOWANIE CZYNNIKÓW RYZYKA BIOMETRYCZNEGO

20. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny rozważyć, czy do modelowania niepewności czynników ryzyka biometrycznego proporcjonalne jest podejście deterministyczne czy stochastyczne.
21. Oceniając, czy metoda, która pomija spodziewane przyszłe zmiany w czynnikach ryzyka biometrycznego, jest proporcjonalna, w szczególności w ocenie błędu wyniku spowodowanego przez metodę, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny wziąć pod uwagę czas trwania zobowiązań.
22. Oceniając, czy metoda zakładająca, że czynniki ryzyka biometrycznego są niezależne od innej zmiennej, jest proporcjonalna, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zadbać o to, aby uwzględniona została charakterystyka czynników ryzyka. W tym celu ocena poziomu korelacji powinna opierać się na danych historycznych i ocenie eksperckiej.

NOWA: Wytyczna nr 28A – KOSZTY DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ

23. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny włączać koszty działalności lokacyjnej do najlepszego oszacowania wydatków administracyjnych i handlowych związanych z inwestycjami niezbędnymi do obsługi umów ubezpieczenia i reasekuracji.
24. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny uwzględniać te inwestycje w szczególności w przypadku produktów, dla których warunki umowy lub obowiązujące przepisy wymagają wskazania inwestycji dotyczących tych produktów (np. większość produktów związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym i produktów związanych z wartością indeksu, produkty zarządzane w ramach funduszy wyodrębnionych oraz produkty objęte korektą dopasowującą).
25. W przypadku pozostałych produktów ocena dokonywana przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinna opierać się na cechach umów.
26. W ramach uproszczenia zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji mogą również uwzględniać wszystkie koszty działalności lokacyjnej.
27. Zwroty kosztów działalności lokacyjnej, które zarządzający funduszem uiszcza na rzecz zakładu, należy uwzględniać jako pozostałe wpływy pieniężne. Jeżeli w tych zwrotach mają udział ubezpieczający lub inne strony trzecie, należy również uwzględnić odpowiadające im wpływy środków pieniężnych.

ZMIENIONA: Wytyczna nr 30 – ROZDZIELANIE KOSZTÓW

28. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny przypisywać i przewidywać koszty w sposób realistyczny i obiektywny, opierając się na swoich długofalowych strategiach biznesowych, bieżących analizach działalności biznesowej, identyfikacji właściwych czynników generujących wydatki i odpowiednich wskaźnikach wykazywania wydatków.
29. Bez uszczerbku dla oceny proporcjonalności i pierwszego ustępu niniejszej wytycznej zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny w celu przypisania wydatków ogólnych w czasie rozważyć zastosowanie uproszczenia, o którym mowa w załączniku technicznym I, kiedy spełnione są następujące warunki:
- zakład prowadzi działalność odnawianą corocznie;
  - odnowienia muszą być uznawane za nową działalność zgodnie z granicą umowy ubezpieczenia;
  - zdarzenia ubezpieczeniowe zachodzą jednostajnie w okresie ochrony ubezpieczeniowej.

ZMIENIONA: Wytyczna nr 33 – ZMIANY W KOSZTACH

30. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zadbać o to, aby założenia dotyczące zmian wydatków w czasie, w tym przyszłych wydatków wynikających ze zobowiązań zaciągniętych w dniu wyceny lub wcześniej, były adekwatne i uwzględniały charakter wydatków. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny brać pod uwagę inflację zgodnie z istniejącymi założeniami ekonomicznymi oraz zależność kosztów od pozostałych przepływów środków pieniężnych związanych z umową.

NOWA: Wytyczna nr 37a – DYNAMICZNE ZACHOWANIA UBEZPIECZAJĄCYCH

31. Zakłady ubezpieczeniowe i zakłady reasekuracji powinny opierać swoje założenia co do wskaźnika wykorzystania odpowiednich opcji na:
- dowodach statystycznych i empirycznych, gdy są one reprezentatywne dla przyszłych zachowań,
  - popartych solidnymi przesłankami i jasno udokumentowanymi ocenami eksperckimi.
32. Brak danych dla skrajnych scenariuszy nie powinien sam w sobie stanowić powodu, dla którego można by odstąpić od przeprowadzania modelowania dynamicznych zachowań ubezpieczających lub interakcji z przyszłymi działaniami zarządu.

NOWA: Wytyczna nr 37B – ZAŁOŻENIA DWUKIERUNKOWE

33. Ustalając założenia dotyczące dynamicznych zachowań ubezpieczających, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny brać pod uwagę fakt, iż zależność od zdarzenia inicjującego oraz wskaźnika wykorzystania opcji jest zazwyczaj dwukierunkowa, tzn. należy wziąć pod uwagę zarówno wzrost, jak i spadek, w zależności od kierunku zdarzenia inicjującego.

NOWA: Wytyczna nr 37C – Opcja wypłacania dodatkowych lub różnych składek

34. Podczas przewidywania przepływów środków pieniężnych zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny modelować wszystkie istotne opcje umowne, w tym opcje zakładające płaćenie dodatkowych składek lub różnicowanie kwot składek do zapłaćenia, przypadających w granicach umów.

NOWA: Wytyczna nr 40A – KOMPLEKSOWY PLAN ZARZĄDZANIA

35. Zakłady ubezpieczeniowe i zakłady reasekuracji powinny zagwarantować, aby wyczerpujący plan przyszłych działań zarządu, zatwierdzony przez organ administracyjny, zarządczy lub nadzorczy, był albo:

- pojedynczym dokumentem, w którym wymienia się wszystkie założenia związane z przyszłymi działaniami zarządu wykorzystane w obliczeniach najlepszego oszacowania; albo
- zestawem dokumentów z załączonym spisem, w których znaleźć można pełny opis wszystkich założeń związanych z przyszłymi działaniami zarządu wykorzystanych w obliczeniach najlepszego oszacowania.

NOWA: Wytyczna nr 40b – Uwzględnienie nowej działalności w ustalaniu przyszłych działań zarządu

36. Ustalając przyszłe działania zarządu, zakłady ubezpieczeniowe i zakłady reasekuracji powinny brać pod uwagę wpływ nowej działalności i należyte uwzględnić jej konsekwencje z punktu widzenia pozostałych powiązanych założeń. W szczególności fakt, iż zbiór przepływów środków pieniężnych, który ma być przewidywany w drodze zastosowania art. 18 rozporządzenia delegowanego w sprawie granic umów, jest ograniczony, nie powinien sprawiać, by zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji uznawały, że założenia opierają się wyłącznie na ww. przewidywanym zbiorze przepływów środków pieniężnych, bez uwzględnienia wpływu nowej działalności. Dotyczy to zwłaszcza założeń co do alokacji aktywów obarczonych wysokim ryzykiem, zarządzania różnicą w zapadalności aktywów i zobowiązań lub stosowania mechanizmów udziału w zyskach.

NOWA: Wytyczna nr 53A – KORZYSTANIE Z WYCENY STOCHASTYCZNEJ

37. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny korzystać z modelowania stochastycznego w celu wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych umów, dla których przepływy środków pieniężnych zależą od przyszłych zdarzeń i zmian, zwłaszcza tych z istotnymi opcjami i gwarancjami.
38. Oceniając, czy modelowanie stochastyczne jest niezbędne do adekwatnego ujęcia wartości opcji i gwarancji, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny uwzględnić m.in. następujące czynniki:
- Wszelkie mechanizmy udziału w zyskach, gdy przyszłe świadczenia zależą od zwrotu aktywów;
  - gwarancje finansowe (np. stopy techniczne, nawet bez mechanizmu udziału w zyskach), m.in. w połączeniu z opcjami (np. opcjami odstąpienia), których dynamiczne modelowanie w niektórych scenariuszach mogłoby wpłynąć na wzrost bieżącej wartości przepływów środków pieniężnych.

NOWA: Wytyczna nr 57A – Czynniki ryzyka rynkowego niezbędne do osiągnięcia odpowiednich wyników

39. Oceniając, czy wszystkie istotne czynniki ryzyka zostały poddane modelowaniu w odniesieniu do zapisów art. 22 ust. 3 i art. 34 ust. 5 rozporządzenia delegowanego, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny być w stanie wykazać, że stosowane przez nie metody modelowania w odpowiedni sposób odzwierciedlają zmienność ich aktywów oraz że odpowiednio uchwycono istotne jej źródła (np. spready i ryzyko niewykonania zobowiązania).
40. W szczególności zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny korzystać z modeli, które uwzględniają ujemne stopy zwrotu.

ZMIENIONA: Wytyczna nr 77 – Założenia stosowane do obliczania oczekiwanych zysków z przyszłych składek (EPIFP)

41. Dla celów obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych bez marginesu ryzyka przy założeniu, że składki, związane z aktualnie obowiązującymi umowami ubezpieczenia i reasekuracji i mające wpłynąć w przyszłości, nie wpłynęły, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny zastosować tę samą metodę aktuarialną stosowaną do obliczania

rezerw techniczno-ubezpieceniowych bez marginesu ryzyka zgodnie z art. 77 dyrektywy Wypłacalność II, przy następujących zmienionych założeniach:

- polisy powinny być uważane raczej za nadal obowiązujące niż za wykupione;
- 42. - bez względu na warunki prawne lub umowne mające zastosowanie do umowy obliczenie nie powinno uwzględniać kar, zmniejszeń lub innego rodzaju dostosowań do teoretycznej wyceny aktuarialnej rezerw techniczno-ubezpieceniowych bez marginesu ryzyka, obliczanej tak, jakby polisa nadal obowiązywała.
- 43. Pozostałe założenia (np. co do śmiertelności, rezygnacji z umów czy kosztów) powinny pozostać bez zmian. Oznacza to, że zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny stosować ten sam horyzont prognozy oraz te same przyszłe działania zarządu i wskaźniki wykorzystania opcji ubezpieczającego wykorzystane w obliczeniach najlepszego oszacowania, bez ich korekty z uwzględnieniem braku przyszłych składek. Nawet jeśli wszystkie założenia co do kosztów pozostaną bez zmian, może istnieć pośredni wpływ na poziom niektórych kosztów (np. kosztów akwizycji lub działalności lokacyjnej).

NOWA: Wytyczna nr 77a – ALTERNATYWNE PODEJŚCIE do obliczania oczekiwanych zysków z przyszłych składek (EPIFP)

- 44. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji mogą uznawać oczekiwane zyski z przyszłych składek za składową wartość bieżącej przyszłych zysków związanych z przyszłymi składkami, jeżeli wynik w istotny sposób nie odbiega od wartości, która wynikałaby z wyceny opisanej w wytycznej nr 77. Podejście to można wdrożyć z wykorzystaniem formuł matematycznych.

Zasady dotyczące zgodności z przepisami i sprawozdawczości

- 45. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010. Zgodnie z art. 16 ust. 3 tego rozporządzenia właściwe organy i instytucje finansowe dokładają wszelkich starań, aby zastosować się do wytycznych i zaleceń.
- 46. Właściwe organy, które stosują się do niniejszych wytycznych lub zamierzają się do nich zastosować, powinny odpowiednio uwzględnić je we własnych ramach regulacyjnych lub nadzorczych.

47. Właściwe organy powinny poinformować EIOPA, czy stosują się lub zamierzają zastosować się do niniejszych wytycznych, podając powody niezastosowania się do nich, w terminie dwóch miesięcy od daty publikacji ich przetłumaczonych wersji.
48. W przypadku braku odpowiedzi w powyższym terminie właściwe organy zostaną uznane za niestosujące się do wymogów sprawozdawczości i zostanie to zgłoszone.

Postanowienie końcowe dotyczące przeglądu

49. Niniejsze wytyczne będą poddane przeglądowi przez EIOPA.